

Psychodiagnostiek bij jeugdigen en jong-volwassenen

Het doen van psychodiagnostiek bij kinderen en adolescenten omvat veel meer dan de afname van een aantal testen. De verwijzer, de jongere en vaak ook de ouders spelen allemaal een rol in het diagnostisch proces. Daarbij gaat het er om niet méér, maar ook niet minder te testen dan nodig is. Wanneer gebruik je welke testen of vragenlijsten bij deze specifieke doelgroep? Wat zijn de mogelijkheden en beperkingen?

docent

Merijn Merbis, is Klinisch psycholoog (BIG), psychotherapeut (BIG) en supervisor van de VKJP (Vereniging voor Kinder en Jeugd Psychotherapie). Hij is werkzaam bij GZZ inGeest, afdeling Jeugd en Jongeren.

doelgroep

Psychologen en pedagogen, werkzaam in de (jeugd-)GGZ, de jeugdhulpverlening en/of het (speciaal) onderwijs, die zichzelf op het gebied van de psychodiagnostiek willen bijscholen en die weinig ervaring hebben in het zelf verrichten van diagnostisch onderzoek bij kinderen, adolescenten en jong-volwassenen.

doelstelling

Deze cursus biedt een algemene inleiding over de voorbereiding, uitvoering, interpretatie en rapportage van psychodiagnostisch onderzoek en over advisering op basis van dit onderzoek. Na afloop van de cursus hebben de deelnemers een duidelijk beeld van de verschillende onderdelen en fasen van een onderzoek en weten ze welke instrumenten t.b.v. welk onderzoek ingezet kunnen worden en hoe de resultaten geïnterpreteerd kunnen worden. Ze hebben handvatten gekregen voor toepassing in de eigen diagnostische praktijk.

voorwaarden en resultaat

De bedoeling is dat cursisten eigen testgegevens inbrengen vanuit de praktijk en gedurende de cursus een eigen verslag schrijven. De cursus is opgezet als een practicum, waarbij de ervaring en kennis van de cursisten onderling en de expertise van docent in het bijzonder een bijdrage zal leveren aan het algehele verslag van het psychologisch onderzoek. Hierdoor wordt het theoriegedeelte van cursus direct ingezet op een praktische wijze en dient de cursus tevens als een groep intervisie. Het beoogde resultaat is dat de cursist beter in staat zal zijn om testgegevens te interpreteren en efficiënter een verslag zal kunnen leren schrijven. .

Inhoud

- plaatsen van de aanmeldingsklacht in de adolescentiefase.
- het formuleren van onderzoeksvragen, bespreken van verwachtingen en het opstellen van hypothesen.
- interpretatie van intelligentieonderzoek met de WISC/WAIS.
- interpretatie en integratie van resultaten sociaal-emotioneel onderzoek en persoonlijkheidsonderzoek.
- herkennen van signalen van mogelijke psychiatrische problematiek en betrekken van de systeemtheorie.
- belangrijke aandachtspunten bij de verslaglegging en het adviesgesprek.
- privacyrechten jeugdigen en jong-volwassenen en ouders (NIP beroepscode en WBGO).

Het materiaal dat wordt besproken in het kader van intelligentie-onderzoek dat specifiek is voor adolescenten en (jong-)volwassenen vanaf 16 jaar komt veel overeen met die van kinderen. De interpretatiemethode die wordt gehanteerd, komt echter grotendeels overeen met die bij de WISC doorgaans wordt toegepast (zie ook "psychodiagnostiek bij kinderen en jeugdigen"). Een deel van het overige onderzoeksmateriaal kan ook bij adolescenten vanaf 13 jaar worden ingezet.

Werkwijze

Bovengenoemde onderwerpen zullen uitgediept worden en er wordt divers onderzoeksmateriaal besproken op basis van casuïstiek. Er wordt geoefend met de interpretatie van de WISC/WAIS, evenals met de interpretatie en integratie van overige psychologische tests. Indien wenselijk kunnen de

cursisten kennis maken met een paar systeemdiagnostische technieken. Cursisten worden geacht zelf casuïstiek in te brengen.

aan te schaffen literatuur

Tak, J. e.a., *Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen en adolescenten*, De Tijdstroom, januari 2014, ISBN 9789058982537). Totaal 850 pag.